

Oluf Pedersen: Som jeg sagde under behandlingen af de foregående sager, er vi noget betænkelige ved denne statsfinansiering. Vi er klar over, at den er velment, men virker ondt, gør meget mere skade end gavn. Det drejer sig her om et lille spørgsmål, som vel må klares sammen med det forslag, vi behandlede før; man kan jo ikke stoppe for statsfinansieringen på et enkelt område, men hvis man kunne gøre det på alle områder, tror jeg, det ville blive til gavn for os alle.

Når der ikke er penge nok til, at alle de kan få, som vil bygge selv, synes jeg det er urimeligt, at man vil give lån til ejere af landbrugsejendomme efter kapitel VI, altså ikke for landarbejderens egen regning. Jeg synes, at det afsnit skulle man ikke bruge penge til, når man mangler på de andre områder. I det hele taget er det jo en fejl, at staten, når der stilles midler til rådighed for byggeri, vil agere kreditforening; men vil den det, må det vel være ligesom i en anden kreditforening, og så skal selvfølgelig alle de, der bygger, have lån. I en almindelig kreditforening er det sådan, at alle kan få lån; kreditforeningen nægter jo ikke lån; den afgør, hvor stort det skal være, men den nægter ikke at låne. Men når staten griber ind, vil den afgøre, om der skal gives lån. Jeg har været ude for en mand, der gerne ville have et lån efter denne lov, men, sagde han, det kunne han ikke få, for han var ikke medlem af en fagforening. Det kan ikke passe, sagde jeg; man kan ikke nægte en mand hans almindelige ret, fordi han ikke er medlem af en fagforening. Jeg fik sagen, og jeg blev klar over, at manden havde ret: man kan ikke få lån, når man ikke er medlem af fagforeningen. I den oprindelige lovs § 2 anføres en række krav, der skal være opfyldt, for at man kan få lån, og så kommer der en bestemmelse om, at hvis der ikke er penge nok til alle de kvalificerede ansøgere, så får fortrinsvis de, der f. eks. har tre eller flere børn, lån, de, der ikke har det, skal straffes, de kan ikke få lån. Endelig får også de, som er medlem af en arbejdsløshedskasse, fortrinnsret, og nu er jeg blevet klar over, at det at være medlem af en fagforening skal give samme ret. Altså, hvis der ikke er penge nok, skal folk tvinges til at indmelde sig

i fagforeningen. Jeg har ikke noget imod, at folk er medlem af en fagforening eller af en arbejdsløshedskasse, men at de skal straffes, fordi de ikke er det, er helt urimeligt, og jeg synes, den bestemmelse skal forsvinde. Det er helt urimeligt, at en mand, som ikke er medlem af en fagforening og måske aldrig har fået den mindste smule hjælp fra det offentlige, ikke kan få lån — i stedet for giver man arbejdsgiverne det; det synes jeg man burde lave om, det ville pynte på loven; for hvis det forsvinder og man ikke blander staten ind i det, bliver der midler til rådighed, så arbejderne kan bygge selv, og det er det naturligste og det frieste. Vi kommer til at holde op med denne statsfinansiering, efter at vi har set det forfærdelige resultat, der kom ud af det; vi var lige ved at køre det hele i sænk.

Landbrugsministeren (Smørum): Det ærede medlem hr. Bladt fandt det beklageligt, at lovforslaget, der indeholder en forhøjelse af lånesatserne, ikke samtidig søger de samlede rådighedsbeløb forhøjet, således at man kunne undgå en nedskæring af antallet af boliger, der kan bygges efter denne lov. Jeg deler ganske denne betragtning. Jeg anser det for meget betydningsfuldt både for arbejderne og for arbejdsgiverne på landet, at den kvalificerede arbejdskraft, som det er så vigtigt for landbrugserhvervet at bevare, får mulighed for at sikre sig gode og sunde boliger på grundlag af denne lovgivning. Det er derfor med stor beklagelse, at jeg under hensyn til den økonomiske situation og de nedskæringer, der er foretaget med hensyn til andet byggeri, ikke har ment at kunne foreslå en forhøjelse af de samlede årsbevillinger på dette område.

Det ærede medlem hr. Heick var inde på, at vi i udvalget — ligesom i det udvalg, der skal behandle statshusmandsloven — skulle se nøjere på, om lånegrænserne er for høje. Jeg ved, at det er sådan i mange tilfælde, at man ikke har kunnet få bygget, end ikke meget beskedne boliger, for de beløb, der har været til rådighed, og jeg ved — og det ved også jordlovsudvalgets medlemmer — at der er mange, mange eksempler på, at arbejderne for at få byggeriet færdigt har måtte optage små lån